

## DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.690/2007/3. szám

### A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Czikray Tamás (3525 Miskolc, Kis-Hunyad u. 6.) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Dr. Fazekas János ügyvéd (4400 Nyíregyháza, Országzászló tér 7. I/12. szám) által képviselt alperes neve (alperes címe szám) alperes ellen működési költség megfizetése iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2007. október 8. napján kelt, 6. G. 40.253/2006/31. számú ítélete ellen az alperes részéről 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2008. május 20. napján megtartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

#### Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100 000 (Egyszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

A másodfokú eljárásban felmerült fellebbezési eljárási illetéket az Állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

#### Indokolás:

E., K. és H. községek képviselő-testületei 1995. január 1. napján intézményfenntartó társulást hoztak létre az E. székhellyel működő körzeti általános iskola és általános iskolai napközi-otthon fenntartása érdekében. A társuló felek megállapodtak abban, hogy az iskola működési költségeihez és az iskolai napközi fenntartásához az iskolába járó, illetve

napközi ellátást igénybe vevő gyermekek számának arányában járulnak hozzá, a számítás az iskola és a napközi költségvetése alapján történik. A megállapodás a társulás gesztoraként E. Község Önkormányzatát nem nevesítette, de a költségek, a normatív támogatások és egyéb bevételek hozzá folytak be, a hozzájárulási hányadot pedig minden negyedévet követő 15. napjáig az E. Önkormányzat számlájára kellett átutalni. Kitért a megállapodás arra is, hogy a költségvetési évet követő év március 31. napjáig kell az elkészített és elfogadott költségvetés alapján a tényleges felhasználás függvényében az esetleges többletet visszautalni, illetőleg a hiányt a fenntartó szervnek átutalni. Az együttműködési kötelezettség nem terjedt ki az iskola esetleges fejlesztésével, korszerűsítésével járó kiadások fedezésére, az külön megállapodás tárgyát képezte.

A három község jegyzői feladatait az E. , K. és H. Körjegyzőség látta el, ezáltal a költségek és hozzájárulások tervezése és a pénzügyi lebonyolítás - az egyes községek képviselő testületi döntései, illetve a polgármesterek utalványozási joga mellett - az E.-i székhellyel működő körjegyzőségnél történt.

Ennek ellenére a térítési díjak megállapodás szerinti átutalása nem volt problémamentes, emiatt 2004. december és 2005. január hónapokban a térítési díj fizetése tárgyában levélváltásra került sor E. és K. polgármesteri között.

Az alperesi önkormányzat ezen időszakban ... tannyelvű óvodát működtetett a K.-I ... Nemzetiségi Általános Művelődési Központ keretében. Az óvodai szolgáltatást változó, de kis létszámban a felperesi községben lakók is igénybe vették, annak ellenére, hogy E.-i községben magyar tannyelvű óvoda működött. Az alperes polgármestere többször kezdeményezte a felperesnél a társulási szerződés módosítását, mert igényt tartott a K. által fenntartott nemzetiségi óvoda viszonylag magas költségeinek a létszámarányos viselésére.

A felek között megállapodás nem jött létre, ezért 2004. december 30. napján az alperesi község polgármestere a felperesi polgármesterhez intézett levelében a fenti intézményfenntartó megállapodást 2004. december 31. napjával felmondta, arra hivatkozással, hogy a helyi önkormányzat képviselő testülete a 2004. december 29. napján megtartott testületi ülésen így foglalt állást. A felmondást E.-i önkormányzat nem fogadta el.

A felperesi önkormányzat képviselő testülete 2005. február 21. napján felhatalmazta a felperesi polgármestert az intézményfenntartó társulási szerződés esetleges módosítása érdekében arra, hogy olyan módosítási javaslatról tárgyaljon, miszerint az E.-i községben lakó óvodáskorúak után, akik a K.-i nemzetiségi óvodát veszik igénybe a község fizessen térítési hozzájárulást, a K. községből az erdőhorváti iskolába járó alsó tagozatosok után pedig K. Önkormányzatnak nem lesz fizetési kötelezettsége.

Majd 2005. augusztus 9. napján E., H. és K. Önkormányzatok képviselő testületi ülésén együttes (... (VIII. 09.) képviselő testületi határozat született arról, hogy 2005. szeptember 1. napjától kezdődően a három község közötti iskolára vonatkozó intézményfenntartó társulási megállapodást módosítani fogják. A módosításra azonban nem került sor.

Az alperesi polgármester a 2005. december 29. napján kelt ... számú levelében az alperesi község önkormányzatának 2005. december 27. napi testületi ülésén hozott határozatára hivatkozással az intézményfenntartó társulást 2006. június 30. napi hatállyal felbontotta, egyben a 2005. évi és a 2006. első félévi fizetési kötelezettségének a megfizetését - 26 000 Ft átutalásától eltekintve - megtagadta.

Felperes 2006. október 27. napján 5 000 358 Ft megfizetése iránt fizetési meghagyás iránti kérelmet terjesztett elő a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságon. A bíróság Gpk. 50.114/2005. szám alatt a fizetési meghagyást kibocsátotta, mely ellen alperes ellentmondással élt. Arra hivatkozott, hogy a fizetési meghagyásban megjelölt összeggel nem tartozik, mert a felek között elszámolási vita van, melynek alapja, hogy a felek között nincs hatályban olyan, minden lényeges kérdésre kiterjedő megállapodás, amely valamennyi fél érdekeit figyelembe véve szabályozná az együttműködést. Az volt az álláspontja, hogy a felperes egyoldalúan terjesztette elő a követelését, nem vette figyelembe, hogy a K.-i nemzetiiségi napközi-otthonos óvodába járó E.-i gyermekek után a felperest is fizetési kötelezettség terheli. A 2007. január 8. napján megtartott tárgyaláson elismerte a felperesi kereseti kérelem jogalapját és összecszerúságát, azonban a felperesi kereseti kérelem összege erejéig beszámítási kifogást terjesztett elő. Később viszontkeresetet terjesztett elő, melyben 4 276 593 Ft megfizetésére kérte kötelezni a felperest arra hivatkozással, hogy az alsó tagozatos 1-4. osztályos gyermekek után az alperesnek nem kell hozzájárulást fizetnie, ugyanakkor az alperes által fenntartott ... nemzetiiségi óvoda fenntartása vonatkozásában a felperest ezen mértékű fizetési kötelezettség terheli.

A felperes módosított kereseti kérelmében 6 219 000 Ft tőke, valamint 2007. január 1. napjától kezdődően esedékes törvényes mértékű kamata és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest, ugyanakkor kérte az alperes viszontkeresetének az elutasítását. Állította, hogy az E.-ből K.-ra járó óvodás gyermekek után fizetési kötelezettség megállapodás hiányában nem terheli.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki. Dr. Z.Gy. igazságügyi könyvszakértő véleményében megállapította, hogy az alperesnek a fenti intézetfenntartó társulási szerződés alapján 2005. évben negyedévente 1 054 250 Ft, összesen 4 217 000 Ft összegű fizetési kötelezettsége keletkezett, míg 2006. év június 30-ig összesen 1 996 000 Ft, vagyis összesen 6 213 000 Ft, melyből 2005. januárjában az alperes 26 000 Ft-ot teljesített, így a fennálló tartozása 6 187 000 Ft.

Az elsőfokú bíróság a 31. sorszámú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 6 187 000 Ft-ot, valamint ezen összeg után 2005. október 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegű kamatát. Ezt meghaladóan a felperes kereseti kérelmét és az alperes viszontkereseti kérelmét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 450 000 Ft részperköltséget, és megállapította, hogy a perben felmerült illetéket és szakértői költséget a Magyar Állam viseli.

Döntését azzal indokolta, hogy az alperes a három képviselő testület által kötött - az 1990. évi LXV. tv. 41.§-a szerinti - társulási szerződés alapján fennálló fizetési kötelezettségét csak részben teljesítette, ezért kötelezte a Dr. Z.Gy. igazságügyi szakértő hiányosságoktól mentes szakértői véleményében kimunkált, az alperest az iskolába járó gyermekek létszáma alapján terhelő hozzájárulási költség és annak törvényes kamata megfizetésére. Az indokolás szerint az intézményfenntartó társulás tartalma vonatkozásában és atekintetben, hogy ennek alapján 2005. január és 2006. június 30. napja között a felek között elszámolási viszony jött létre, vita nem merült fel, e körben az alperes mindössze arra hivatkozott, hogy a megállapodás alapján az 1-4. osztályos alsó tagozatos gyermekek után fizetési kötelezettség nem terheli. Az elsőfokú bíróság szerint a megállapodásban ilyen kitétel nem szerepelt, mint ahogy nem nyert megállapítást az sem, hogy a társulási megállapodást a felek módosították volna.

Az elsőfokú bíróság a viszontkeresetet elutasító rendelkezését azzal indokolta, hogy az alperes nem tudta igazolni azt, hogy a felek társulási, vagy egyéb szerződést kötöttek a ... nemzetiiségi óvoda költségeinek a viseléséről, ezért, bár az E.-i községben lakók változó létszámban igénybe veszik az alperes által üzemeltetett nemzetiiségi óvodát, megállapodás hiányában az igénybevétel ténye a felperes fizetési kötelezettségét nem alapozza meg.

A részperköltséget megállapító rendelkezését az elsőfokú bíróság a Pp. 78.§ (1) bekezdésére, a 86.§ (3) bekezdésére és a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontjára alapította.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezett, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását - annak a hatályon kívül helyezését - és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlan és hiányos tényállást állapított meg, melyből téves jogkövetkeztetésre jutott. Állította, hogy az eljárás során lényegében mindvégig vitatta a felperes keresetének a jogalapját és összecszerűségét, mivel az volt az álláspontja, hogy a felperes egyoldalúan terjesztett elő keresetet, figyelmen kívül hagyva a közöttük lévő elszámolási vitát, nem beszámítva az alperest jogosan megillető pénzügyi igényt. Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság ítélezése alapjául - annak ellenére, hogy az megfelelné a jogszabályi előírásoknak - elfogadta a társulási megállapodást, továbbá hogy az elsőfokú bíróság a viszontkereset elutasításakor nem vette figyelembe a felperes korábbi nyilatkozatait, és azt a tényt, hogy a társtelepülések félrevezették K. község képviselő testületét, amikor azt állították, hogy hajlandóak módosítani az intézményfenntartó társulási megállapodást.

A szakértői véleményt hiányosnak tartotta. Véleménye szerint a szakértő nem vizsgálta az E.-i intézmények költségvetését, nem végezte el az úgynevezett „arányosítást”, így például a napközinnél nem vette figyelembe azt a tényt, hogy az összes konyhai dolgozó bére a napközinnél kerül elszámolásra, holott a dolgozók az óvodának, az időseknek és a dolgozóknak is főztek. Az elsőfokú bíróság nem indokolta meg azt, hogy miért utasította el a szakértői vélemény kiegészítésére irányuló bizonyítási indítványát és megjegyezte azt is, hogy a tárgyalás berekesztése előtt nem volt lehetősége álláspontjának az összefoglalására.

Eltűzött mértékűnek találta a megítélt perköltség összegét, mivel az nem áll arányban a felperesi jogi képviselő által kifejtett tevékenységgel, figyelemmel arra is, hogy a felperes nem működött közre a tényállás tisztázásában.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és az alperes „méltányos” perköltségben történő marasztalását kérte.

Az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítást kellő mélységben lefolytatta, a bizonyítékokat okszerűen értékelte, a tényállást pedig helyesen állapította meg.

A helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetésre jutott, döntése megalapozott és jogszerű.

Az elsőfokú bíróság az alperest marasztaló döntését megfelelő indoklással látta el, az önmagában kiegészítésre nem szorul.

Az alperes fellebbezése kapcsán szükségesek az alábbi megjegyzések.

Az alperes a perben mindvégig önmagának is ellentmondó nyilatkozatot tett, hol a jogalapot és az összecszerűségeket is vitatta, hol pedig csak az összecszerűségeket nem fogadta el.

De a jogalapot illetően is változott az álláspontja a per során - eljutva odáig, hogy azt állította nincs is a társulás létrehozására vonatkozó képviselő-testületi döntés, illetve érvényes megállapodás.

Az alperesnek ez az állítása iratellenes, a tényeknek nem felel meg, de önellentmondó is.

Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban az első tárgyaláson előbb elismerte a kereseti igényt jogalap és összecszerűség tekintetében is, egyben beszámítási igényét jelezve. Majd ugyanitt megváltoztatta a nyilatkozatát, vitatta a keresetet jogalap és összecszerűség tekintetében is (3. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv).

A 2007. február 26. napján megtartott második tárgyaláson (9. sorszámú jegyzőkönyv) a kereset jogalapját nem, az összecszerűségeket azonban vitatta - 9/A/1. szám alatt előkészítő iratot is csatolt -, míg a 2007. április 16. napján megtartott tárgyaláson (17. sorszámú jegyzőkönyv) a felperesi követelés összecszerűségét vitatta.

Ezek után visszatért a jogalap vitatásához megkérdőjelezve a társulás létrehozását is.

Az alperesnek jogilag nehezen értelmezhető a fellebbezésben írt érvelése, amikor úgy fogalmaz: „a felperesi követelés megalapozatlan, mivel figyelmen kívül hagyja, hogy a két önkormányzat között több éve a jogalapot is érintő elszámolási vita alakult ki, a felperes tehát egyoldalúan terjesztette elő követelését, abba nem számította be az alperest jogosan megillető pénzügyi igényt.”

Az elsőfokú bíróság mindezekkel szemben helytállóan állapította meg, hogy a felperes keresetét megalapozza a felperes, az alperes és H. községek között 1995. január 1. napján létrejött megállapodás, amellyel intézményfenntartó társulást hoztak létre.

A becsatolt iratokból megállapítható az, hogy a képviselő-testületek több ízben tárgyaltak a társulási szerződés módosítása tárgyában - döntés azonban nem született, ajánlások, egyoldalú nyilatkozatok hangzottak el, és az egymás közötti levelezések sem eredményeztek új, vagy módosított megállapodást.

A becsatolt képviselő-testületi ülésekről felvett jegyzőkönyvek tanúsítják azt is, hogy az alperes korábban nem tette vitássá az oktatási intézmények fenntartását rendező megállapodást, a fenntartó önkormányzatok közötti elszámolás a korábbi években a megállapodás szerint történt.

Minden alapot nélkülöz az a fellebbezési állítás is, miszerint a társtelepülések az alperesi képviselő-testületet félrevezették a társulási szerződés módosítási szándékát illetően.

Az alperes által készített megállapodás-tervezetek el nem fogadása megtévesztő, csalárd magatartásként nem értékelhető, annak csak annyi a következménye, hogy az eredeti megállapodás maradt érvényben.

Az ítéltábla egyetértett az alperes viszontkeresetét elutasító döntés indokolásával is, miszerint a ... nemzetiségi óvoda fenntartásával kapcsolatban nincs olyan megállapodás a felek között, amely megalapozná a felperes fizetési kötelezettségét.

Az alperes alaptalanul kifogásolta a perben kirendelt szakértő véleményét is.

Az ítéltábla az elsőfokú bírósággal egyezően a szakértő véleményét - amelyet tárgyaláson szóban pontosított, illetve megerősített - aggálytalannak minősíti, az további kiegészítésre nem szorul. A szakértő teljes körűen számba vette az elszámolás körébe vonható adatokat, és helyesen, szakmailag korrekten végezte el az alperes fizetési kötelezettségét megalapozó számításokat. A szakértő figyelemmel volt az oktatási intézmények speciális szabályaira, a normatívák igénybevételének jogi lehetőségére, az alperes észrevételére pedig megfelelő választ adott.

Az elsőfokú bíróság a perköltségről is jogszerűen határozott - döntése megfelelt a Pp. és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet rendelkezésének. Az alperes gyakorlatilag 100 %-ban pervesztes lett, mind a kereset, mind a viszontkereset vonatkozásában, amelynek együttes pertárgyértéke a 10 000 000 Ft-ot meghaladta.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. tv. (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése szerint - lényegében annak helyes indokai alapján - helybenhagyta.

Az alperes pervesztes lett, ezért a személyes illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a szerint az Állam viseli.

Az ítéltábla az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségének a megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1)-(2), (5)-(6) bekezdése alapján - a felperes mérsékelt összegű perköltség igényére figyelemmel - mérlegeléssel, a rendelkező rész szerint állapította meg.

Debrecen, 2008. május hó 20. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk előadó bíró,  
Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó